

ДО
Г-Н ЗАФИР ЗАРКОВ – ОБЩИНСКИ
СЪВЕТНИК
Г-Н ПРОШКО ПРОШКОВ –
ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИК
Г-Н КАРЛОС КОНТРЕРА – ОБЩИНСКИ
СЪВЕТНИК
Г-Н БОРИС БОНЕВ – ОБЩИНСКИ
СЪВЕТНИК

Относно: приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, приета с Решение № 178 по Протокол № 51 от 5.04.2018 г., доп. - Решение № 490 по Протокол № 22 от 22.10.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., изм. и доп. - Решение № 76 по Протокол № 28 от 11.02.2021 г., в сила от 1.05.2021 г., изм. и доп. - Решение № 132 по Протокол № 30 от 18.03.2021 г., в сила от 26.03.2021 г., изм. и доп. - Решение № 400 по Протокол № 36 от 22.07.2021 г., в сила от 30.07.2021 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Предлагаме на вашето внимание окончателното становище и предложение на „Метрополитен“ ЕАД за промени в обсъждания проект на Наредба за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община.

Мотиви:

1. По отношение на предложената тарифа:

През последните 15 години бе завършено интензивното строителство на метрото, пуснаха се нови 42 км метро, като неговата обща дължина достигна 52 км. Метрото вече е система от 4 метролинии, а не от отделни участъци, както беше преди това. Линиите на метрото днес правят възможна интермодалната връзка между големите жилищни комплекси, разположени в периферната част на града с центъра, летището, централната и с още две ж.п. гари, централната автогара и с повечето входно-изходни артерии на столицата.

Разстоянията от началните метростанции на линиите в големите жилищни комплекси до центъра на града са от 10 до 15 км, а между самите комплекси са над 15-20 км. Продължителността на пътуванията с метрото в определени случаи е над 2 пъти по-малка в сравнение с надземния транспорт, като скоростта на придвижване е над 2,5 пъти по-голяма.

Въпреки горните и други значително по-добри условия за придвижване с метрото, в т.ч. без влияние на атмосферните условия, и изхождайки от социалния характер на транспортната услуга предлагаме в обявената за обсъждане Наредба да се промени цената от 2 лв. на 1,60 лв. на билета за еднократно пътуване с метро без право на прекачване,

който се издава и продава от касите или автоматите на територията на метростанциите. Цената от 2 лв., респективно търсенето, на билета за еднократно пътуване с метро без право на прекачване се обезсмисля от предложената в проекта за Наредба цена 1,60 лв. на билет 30 плюс, позволяващ пътуване с прекачвания в рамките на първите 30 минути, включително от наземен транспорт в метрото и обратно. Аналогично на практиката в други метрополитени по света и предвид изградената в София метромрежа в перспектива може допълнително да се обсъди разделянето на пътуването в метрото на зони при пропътуване на определен брой станции.

Следва да се отбележи също така, че Метрополитен повече от 15 години оперира своята надеждна интегрирана автоматизирана система за електронно таксуване, като предоставя на територията на Столична община възможности за безпроблемна работа на голяма мрежа от канали за обслужване и самообслужване на гражданите, в т.ч. чрез обособените 88 броя каси, 180 броя автомати за самообслужване, включително такива директно интегрирани с банкови карти и други електронни канали, на 496 входни турникети на метростанциите, както и да се отчете факта, че в момента в пътниците на метрото има над 330 хиляди електронни карти за многократни пътувания, които са ресурс, който може и трябва да продължи да се използва.

Поради изложеното по-горе не следва да се въвежда ограничение по отношение на вида на медията, която се ползва като електронен носител, както в момента е направено в предложената тарифа чрез посочване единствено на следните електронни носители: „Безконтактен носител Sofia City Card“, „Безконтактен носител Ultralight“, „Безконтактен носител Pay-as-you-go“ („Приложение № 1“ към Наредбата). Това ограничение противоречи и на разпоредбите на чл. 20 в предложените от вносителите текстове, които предвиждат ползването на мобилни устройства като носители на превозни документи, както и използването на възможности за покупка на превозни документи чрез канали за мобилни електронни разплащания.

Нещо повече, следва да се отчете, че съгласно чл. 4, ал. 2 на договор ДЗОП-42/11.12.2018 г. (Договора) за възлагане на обществена поръчка с предмет „Доставка, внедряване и поддръжка на интегрирана автоматизирана система за електронно таксуване и видеонаблюдение в градския транспорт в Столична община (Системата) и услуги по организиране на управление и отчитане на онлайн продажби на превозни документи“ е предвидено чрез Системата да се осигури *„възможност на търговци - партньори на "Център за градска мобилност" ЕАД да извършват следното:*

- *валидация в Системата на превозни документи, извършвани чрез медия, различни от наличните в Системата, предмет на настоящата процедура;*“

2. По отношение на промени в текстовете на Наредбата

В световен мащаб усилията се насочват към обезпечаване на мултимодалност на транспорта. В Новата европейска рамка за градска мобилност, както и в Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност са предвидени регулаторни мерки, които да дадат възможност за иновативни и гъвкави билети, които съчетават различни видове транспорт и предоставят на пътниците реални възможности за пътуване от врата до врата. Постигането на това включва преодоляване на недостатъчната наличност и достъпност на данните, неоптималното сътрудничество между доставчиците на услуги за различни видове транспорт помежду им, както и сътрудничеството с дистрибуторите на тези услуги и недостатъчната оперативна съвместимост и отвореност на тикетинг системите. Вече започва поэтапното внедряване на необходимата правна рамка в подкрепа на

мултимодалните информационни услуги във връзка с пътувания, резервации, и продажба на билети, като в същото време се разширяват правата и задълженията на онлайн посредниците и доставчиците на мултимодални цифрови услуги, които продават билети и/или услуги за мобилност, като целта е до 2030 г. безпрепятственият мултимодален пътнически транспорт да бъде улеснен чрез интегрирана електронна продажба на билети.

За постигане на тези цели един от най-широко прилаганите подходи, които не изискват допълнителни капиталови разходи за разширяване на съществуващите системи на различните транспортни оператори, е пълната либерализация на пазара на онлайн посредниците и доставчиците на мултимодални цифрови услуги и насърчаване на разработката и внедряване на електронни и мобилни приложения, които да позволят интегрираност на услугите (<https://nap.nationalacademies.org/read/25734/chapter/>).

Едновременно с това се предприемат стъпки към преминаване от традиционните затворени (closed-loop) системи за електронно таксуване, базирани на съхраняване и обработка на данни върху носители/медии и специализирано оборудване към отворени системи (open-loop), тип АВТ (Account Based Ticketing) – таксуване, базирано на данни за потребителя, съхранявани и достъпвани от всички доставчици на услуги за мобилност и дистрибутори в облачна инфраструктура. По този начин се обезпечават конвергенция и интегрираност на услугите за мобилност чрез въвеждане на иновативни процеси по идентификация и автентикация на база на потребителски профили, а не на база на обработка на данни записани върху носител и управление на идентификатори на превозни документи и/или медии/носители.

Във връзка с посоченото, следва да се отбележи, че голяма част от промените в Наредбата предполагат поддръжката на една традиционна затворена (closed-loop) система за таксуване, която управлява само и единствено издадени от нея превозни документи върху точно определени електронни медии (тип смарт карти), като процесите по издаване, валидация и контрол са изцяло вътрешни и позволяват малка или никаква оперативна съвместимост с други системи за таксуване и/или електронна търговия, с което сериозно се ограничават възможностите за преминаване към мултимодалност в транспорта, каквато е политиката на Европейския съюз.

В тази връзка следва да се отбележи, както беше посочено и по-горе, че съгласно Договора и посредством Системата, е предвидена „възможност на търговци - партньори на "Център за градска мобилност" ЕАД да извършват следното:

- *издаване и продажба на превозни документи на Системата по електронни канали, различни от наличните в Системата, предмет на настоящата процедура;*
- *валидация в Системата на превозни документи, извършвани чрез медия, различни от наличните в Системата, предмет на настоящата процедура;*
- *използване за валидация в Системата на методи, различни от наличните в Системата, предмет на настоящата процедура;*
- *валидация в Системата на превозни документи на други транспортни оператори, по предложение на Изпълнителя или на "Център за градска мобилност" ЕАД.“,*

което е в унисон с описаните трендове за развитие на мултимодалност, чрез обезпечаване на възможност на трети страни, различни от „Център за градска мобилност“ ЕАД (ЦГМ) да извършват издаване и съхранение и използване на превозни документи на собствени носители.

Важно е да се има предвид, че посредством възлагането на изпълнението на Договора за обезпечаване на тези дейности вече е заплатен и продължава да се заплаща съответния финансов ресурс. Следователно при промяна на Наредбата следва да се имплементират кореспондиращи текстове, които да позволят както на „Метрополитен“ ЕАД, така и на търговците да оперират и използват собствени системи за издаване и продажба на превозни документи и интермодални превозни документи, да управляват медии и потребителски профили, които да бъдат поддържани от Систеმა, вместо текущо предвидените текстове в проекта за Наредба, които ограничават правата им.

Искаме да посочим, че в хода на изпълнение на Договора и с оглед на обезпечаване на оперативната съвместимост на системите на „Метрополитен“ ЕАД и Системата, сме направили значителни инвестиции за взаимната интеграция на двете системи, като ЦГМ е реализирало само физическата доставка на валидатори и устройства за издаване и продажба на електронни превозни документи от касиер, а всички дейности, задължения на ЦГМ и изпълнителя на Договора, свързани с монтаж, инсталация, конфигуриране, въвеждане в експлоатация, интеграция и тестване са изпълнени със съдействието и за сметка на „Метрополитен“ ЕАД. Както по-горе е посочено, с течение на годините сме поддържали собствени канали за продажба и обслужване на клиенти и сме издали 330 хиляди електронни смарт карти за издаване на превозни документи при 380 хиляди налични електронни смарт карти в Системата на метрото. Тези инвестиции, включени в икономическата рамка на възложената ни транспортна задача и направени за сметка на общите приходи от транспорта, управлявани от ЦГМ ще бъдат обезсмислени с отнемането на правото за издаване на превозни документи върху собствени носители, както и ще бъдат обезсмислени направените по Договора разходи за обезпечаване на по-горе описаните възможности за издаване на превозни документи от трети страни.

Ние знаем, че има публично изразени притеснения относно сигурността на приходите за транспорт, контролирани от „Център за градска мобилност“ ЕАД поради потенциална „опасност за злоупотреби чрез съществуване на паралелни системи“ или от проблеми в отчетността при работата на дистрибуторите търговци и също подкрепяме необходимостта от въвеждане на организационно-технически мерки, с които да се предотвратят подобни нарушения.

Считаме обаче, че ограничаването на текущата възможност за издаване на превозни документи от лица различни от ЦГМ - регламентирано чрез предложените промени в чл. 4, ал. 2, чл. 20, чл. 22 и чл. 23, ал. 1 на Наредбата, както и използването на единствено и само строго дефинирани типове медии, не гарантира възможността за прозрачност при отчитането и контрол на приходите и сериозно възпрепятства развитието на услугите за мобилност и преминаване към продажба на мултимодални интегрирани билети за всички видове обществен транспорт.

Нещо повече, според нас, предвидените промени в текстовете на Наредбата опорочават възможността за контрол и прозрачност на процесите по издаване и продажби на превозни документи. По наше мнение, към момента това се гарантира посредством реализираната интеграция и постоянния обмен на данни между системите на „Метрополитен“ ЕАД и на ЦГМ. Всяка от системите извършва в реално време обмен на данни за всяка продажба на превозен документ съгласно Договора, обвързана с конкретен носител, за всяка валидация и проверка на носител и превозен документ.

Взаимовръзката между действащите системи гарантира прозрачността на продажбите и пълната отчетност по отношение на продадените превозни документи. Същевременно при изпълнение на дейността по инспекция на превозните документи ЦГМ има 100% проследимост на коректното предаване на всички данни свързани с продажба.

С въвеждането на ЦГМ като единствен издател на превозни документи и дефинирането на интегрираната автоматизирана система за електронно таксуване и видеонаблюдение в градския транспорт в Столична община (Системата) като средство за изпълнение на всички функции, вменени на ЦГМ с Наредбата, в това число по реализация на приходите, контрол по редовността на пътниците, валидации, организация, управление, контрол, отчитане на продажбите, се регламентира безпрецедентна зависимост на целия обществен градски транспорт от Системата, доколкото в Наредбата не са дефинирани никакви възможности за контрол на дейността на ЦГМ и функционирането на Системата от СОС или друг контролен орган. Няма предвидени и въведени вътрешни за ЦГМ или външни одитни процедури, които да гарантират коректността на работа на Системата. Това се доказва и от факта, че от момента на пускане на Системата в реална експлоатация са наблюдавани редица случаи на прекъсване на нейната работа.

Считаме, че за обезпечаване на контрола и отчетността на приходите са приложими други технологични мерки, които биха могли както да гарантират сигурността на процесите по продажба и използване на превозни документи, така и да позволят бъдещото развитие на мобилността като услуга и превръщането на Столицата в „умен“ град, като ЦГМ чрез Системата обезпечи възможността за издаване и продажба на превозни документи от оторизирани по надлежния ред транспортни оператори или търговци, каквото е и изискването в Договора, при прилагане на следното:

- Системата да позволи да управлява уникалността на идентификаторите на всеки номер на превозен документ, като определя префикс на превозни документи за тип превозен документ по тарифен код, уникален за всеки издател/търговец, който се използва от съответния издател при самостоятелно генериране на номера на превозни документи и впоследствие при контрол на продажбите;
- Да се въведе изискване по отношение на всеки издател/търговец в момента на продажба в реално време да изпраща до Системата на ЦГМ информация за всяка извършена продажба, съдържаща най-малко уникалния идентификатор (номер) на издадения превозен документ, генериран при използване на договорения префикс на издателя за съответния тип превозен документ, и идентификатор на медията, върху която се съхранява превозния документ. Данните за блокиране/отблокиране на издадени вече превозни документи и медии също следва да бъдат предавани в реално време;
- ЦГМ чрез Системата, в ролята си на издател, също генерира уникален идентификатор на издадения превозен документ като съхранява уникалната двойка номера за издадения превозен документ (единият от системата на издателя/търговеца и този, издаден от Системата);
- Системата изпраща в реално време всички уникални номера на медии и превозни документи към управляваното от нея специализирано оборудване, в съответствие с внедрените процеси, включително към оборудването за достъп в метрото, като по този начин инициира възможността за реализиране на процесите по валидация и инспекция във всички превозни средства и на бариерите на метрото.

По този начин се гарантира следното:

- ЦГМ разполага в реално време с достоверна информация за всички издадени, блокирани или отблокирани уникални номера на медии и превозни документи на други издатели/търговци;

- Информацията, изпращана към метрото за обезпечаване на достъп, се управлява в реално време от Системата и е актуална;
- При извършване на последващ контрол от инспекторите по редовността на пътниците от страна на ЦГМ ще бъдат регистрирани всички нередовни превозни документи и съответните издатели/търговци;
- ЦГМ централизирано получава, обработва, анализира продажбите на всички издатели/търговци, задава правилата за генериране на уникален код за превозен документ и има пълна отчетност върху всички издадени превозни документи.

Предложения за промени свързани с тарифата:

Във връзка с посочените по-горе в т. 1 мотиви по отношение на цените на превозните документи „Метрополитен“ ЕАД прави следните предложения:

1. Билет за еднократно пътуване с метро без право на прекачване издаван от каса, или автомат на територията на метростанция да се продава при единична цена от 1,60 лв. с ДДС.
2. Да бъде добавен пакетен електронен билет зареден в електронни карти на метрото с пет или десет (ограничение за наличност до петдесет) еднократни пътувания с метро всяко от които при единична цена от 1,50 лв. с ДДС.
3. В тарифата, Приложение № 1 към Наредбата, да отпадне цитирането на конкретни електронни носители „Безконтактен носител Sofia City Card“, „Безконтактен носител Ultralight“, „Безконтактен носител Pay-as-you-go“.

Предложения за промени на конкретно предложени за обсъждане текстове:

Във връзка с посочените по-горе в т. 2 мотиви по отношение на текстовете в Наредбата „Метрополитен“ ЕАД прави следните предложения:

1. Предложеното изменение на чл. 4, ал. 2 на Наредбата да отпадне:

Проект на текст на вносителите	Предложение за промяна
(2) „Център за градска мобилност“ ЕАД поддържа и управлява интегрирана автоматизирана система за електронно таксуване и видеонаблюдение в градския транспорт в Столична община.	Чл. 4, ал. 2 да отпадне.

2. В чл. 11 на Наредбата да бъде направено следното изменение:

Проект на текст на вносителите	Предложение за промяна
Чл.11.(1)т.2 издаването на превозен документ на хартиен носител - фискален документ, като не е необходимо допълнително валидиране (валидира се в момента на отпечатването му).	Чл.11.(1)т.2 издаването от водачите в наземния транспорт на превозен документ на хартиен носител - фискален документ, като не е необходимо допълнително валидиране (валидира се в момента на отпечатването му).

3. В чл. 20, ал. 2 да бъде направено следното изменение:

Проект на текст на вносителите	Предложение за промяна
(2) "Център за градска мобилност" ЕАД осигурява:	(2) "Център за градска мобилност" ЕАД осигурява:

1. Зареждане на превозни документи на електронните безконтактни носители Sofia City Card/Ultralight, съгласно Приложение № 1 от наредбата;

2. Издаване и зареждане на превозни документи от собствени автомати за продажба (TVM);

3. Ползването на мобилни устройства, като електронни носители на превозни документи, позволяващи зареждане на превозни документи и валидация при условията на настоящата наредба;

4. Използването на възможности за покупка на превозни документи чрез канали на мобилни електронни разплащания;

5. Иновативни технологии за продажба и валидация на превозни документи

6. възможност за използване на „Електронен носител за плащане при употреба/(Pay-as-you-go/PAYG носител/“Плати и пътувай“), за или във връзка с който е възможно издаването и употребата на превозни документи за продукти с плащане при употреба без регистрация, съгласно Приложение № 1 и условията на тази наредба. Такива носители могат да са платежни карти с безконтактен интерфейс от картовите схеми “Visa”, “Mastercard” и националната картова схема „BCard”, мобилен телефон или друго смарт устройство с безконтактен интерфейс, на които е инсталирана виртуална платежна карта. За целите на получаване на фискален документ за покупка и проследяване на историята на пътуванията, платежните карти е необходимо да се регистрират в уеб портала на ”Център за градска мобилност” ЕАД. Употребата на такъв носител е персонална и се отнася само за притежателя, който следва да използва една и съща платежна карта (или виртуалната такава), за да се възползва от продуктите с агрегация.

7. Уеб портал за граждани за продажба на превозни документи;

8. Възможност за оперативна съвместимост, посредством приложно-

1. Възможност за осъществяване на пътуване в превозните средства на обществения градски транспорт посредством следните носители:

- платежни карти с безконтактен интерфейс, издадени от национални и международни доставчици на платежни услуги, част от платежните системи "Visa" или "Mastercard", или от националната картова схема „BCard”;

- устройства с възможност за безконтактно плащане.

2. Възможност на потребителите да използват мобилни устройства, чрез осигуряване на интерфейси с информационните системи на търговци.

3. Възможности за покупка на превозни документи чрез канали на мобилни електронни разплащания.

4. Въвеждане на иновативни технологии за продажба и иновативни технологии за валидация на превозни документи и интегрирани превозни документи за ползване на различни видове обществен превоз.

програмни интерфейси с национални електронни регистри.

4. В чл. 22 да бъде направено следното изменение:

Проект на текст на вносителите	Предложение за промяна
Чл.22 се отменя.	<p>Член 22 остава и придобива следния вид:</p> <p>Чл. 22. (1) "Метрополитен" ЕАД има право да издава, зарежда и продава превозни документи за пътуване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none">- касиер в каса на територията на метростанцията, който издава и продава: билети за еднократно пътуване с метро без право на прекачване; електронни карта, заредена с пет или десет (ограничение за наличност до 50 бр.) еднократни пътувания с метро; всички възможни други видове краткосрочни превозни документи;- билетен автомат на територията на метростанцията, който издава и продава: билети за еднократно пътуване с метро без право на прекачване; електронни карти, заредени за пет или десет (ограничение за наличност до 50 бр.) еднократни пътувания с метро; всички възможни други видове краткосрочни превозни документи;- чрез банкови карти или чрез други електронни канали: всички възможни видове краткосрочни превозни документи. <p>(2) „Метрополитен“ ЕАД“ издава превозни документи с определен от „Център за градска мобилност“ ЕАД префикс за вид и тип на превозния документ като реализира стандартизиран протокол за предаване на данни за носител и превозен документ при издаване, зареждане и продажба на превозни документи за пътуване.</p>

5. В чл. 23, ал. 1 да бъде направено следното изменение:

Проект на текст на вносителите	Предложение за промяна
Чл. 23. (1) Търговци могат да издават, продават и зареждат всички видове карти и електронни карти, с изключение на случаите по ал. 2 и 3.	Чл. 23. (1) Търговци могат да издават, продават и зареждат всички видове карти и електронни карти, с изключение на случаите по ал. 2 и 3. Търговците издават

	<p>превозни документи при спазването на определени от „Център за градска мобилност“ ЕАД правила за генериране на уникален идентификатор на превозен документ и протокол за предаване на данни при издаване.</p>
--	---

6. В § 54. да бъде направено следното изменение:

Проект на текст на вносителите	Предложение за промяна
<p>§ 54.(1) "Метрополитен" ЕАД има право да издава, зарежда и продава превозни документи за пътуване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - касиер в каса на територията на метростанцията - издава и продава карта за еднократно пътуване за метро. Касиерът в каса може да зарежда всички видове превозни документи, неизискващи доказване на статут на правоимащ ползвател на преференциална тарифа. Касиерите в каса не могат да извършват персонализация на електронни носители за многократна употреба. - билетен автомат на територията на метростанцията - издава карти за еднократно пътуване за метро. зарежда превозни документи върху персонализирани/ неперсонализирани електронни носители за многократна употреба, като зарежда и превозни документи, неизискващи персонална оторизация върху персонализираните носители за многократна употреба. <p>(2) Ал. 1 се прилага до 01.01.2023 г. След изтичането на посочения срок „Център за градска мобилност“ ЕАД остава единствен издател, а „Метрополитен“ ЕАД остава разпространител на превозни документи регулирано в договорни отношения с „Център за градска мобилност“ ЕАД и Столична община..</p> <p>(3) Превозните документи по т. 1.6. и 1.7 от Приложение № 4 остават в продажба и в сила като превозни документи до 31.12.2022 г. В срок до 01.06.2023 г. се прекратява продажбата и разпространението на съществуващите отпечатани превозни документи на хартия, които са ценни образци - хартиен билет за</p>	<p>Във връзка с предложението ни за промяна по т. 2, следва:</p> <p>§ 54.(1) да отпадне.</p> <p>§ 54.(2) да отпадне.</p> <p>§ 54.(3) да отпадне.</p>

еднократно пътуване без прекачване. продавани от каси на "Метрополитен" ЕАД. без промяна на цената, определена с настоящата Наредба.	
--	--

По останалите предложения в обсъждания проект на Наредба за реда и условията за пътуване с обществен градски транспорт на територията на Столична община Метрополитен ЕАД няма забележки.

С настоящото предложение изтегляме изпратеното по-рано допълнение и изменение на предложението на Метрополитен ЕАД по „Проект на тарифна политика за обществен транспорт на територията на Столична община“.

Изп. директор на „Метрополитен“ ЕАД
/проф. д-р. инж. Ст. Братоев/

